

РЕШЕНИЕ

№ 32307

гр. София, 14.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 16 състав, в
публично заседание на 10.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ася Тодорова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **5059**
по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе
предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10а, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) и е образувано по жалба на Х. С., [дата на раждане], гражданин на И., подадена чрез адв. П. А., съдебен адрес [населено място], [улица], ет. 3, против Отказ издаване на виза тип „Д“ на Консулско длъжностно лице в Консулската служба на Посолство на Република България в Д., И.. В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорения отказ поради издаването му при съществено нарушение на административно - производствените правила, противоречие с материалноправни разпоредби и несъответствие с целта на закона. Твърди се, че оспореният отказ не е мотивиран, както и не е спазено изискването на чл. 35 от АПК за изясняване на всички релевантни за случая факти и обстоятелства. Сочи се нарушение на правото на личен и семеен живот на жалбоподателя, закрепено в чл. 8 от ЕКПЧ, както и нарушение на забраната за дискриминация на национален принцип – чл. 14 от ЕКПЧ, както и на разпоредбата на чл. 24и от ЗЧРБ, съгласно която всеки има право да работи и да упражнява свободно избрана професия, а гражданите на трети страни, които имат разрешение да работят на територията на държавите-членки, имат право на условия на труд, еднакви на условията, на които имат право гражданите на Съюза. В конкретния случай административният орган е приел, че са осъществени хипотезите на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ, без да излага ясни мотиви и без да е налице ясна обосновааност, което е нарушение на изискването за форма съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. В отказа са изброени правни

норми, но липсва посочване на каквито и да било фактически основания за издаването му, липсват каквито и да било доказателства. В конкретния случай жалбоподателят е поискал издаване на виза за дългосрочно пребиваване в Република България във връзка с получено разрешение за работа, от представените доказателства се установява, че на жалбоподателя е осигурен имот от работодателя, в който ще бъдат настанени работници, жалбоподателя не е избран случайно, а след проведено събеседване и интервю. В този смисъл целта на пътуването и условията на престоя са установени и доказани по безспорен начин, а именно да работи съгласно полученото разрешение за работа, чуждият гражданин има предоставен тригодишен достъп до пазара на труда в Република България, има сключен трудов договор с „Юроспийд“ ООД. Тези обстоятелства, обаче, не са съобразени от страна на административния орган, а изцяло повърхностно е заключено, че са налице основания за постановяване на отказ за издаване на виза. Искане се от съда да отмени оспорения отказ за издаване на виза за продължително пребиваване и да върне преписката на административния орган за ново произнасяне. Претендира се присъждане на сторените по делото разноски.

В съдебно заседание, оспорващият, чрез процесуалния си представител по пълномощие, поддържа жалбата по изложените в същата съображения. Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът Консулско длъжностно лице в Консулска служба на Посолство на Република България в [населено място], И., в съдебно заседание, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София - град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа страна следното:

Със заявление за издаване на виза (тип „Д“), подадено на 06.02.2026 г. от Х. С. е поискано издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип D. Към заявлението е приложено копие от валиден паспорт на Х. С. № Y4220355, издаден от компетентните власти в И. на 26.07.2024 г., валиден до 25.07.2034 г.; трудов договор, сключен между Х. С. и „Юроспийд“ ООД; декларация за предоставяне на адрес на пребиваване в [населено място], [улица], ет. 1; полицейско удостоверение за съдимост на Х. С.; разрешение за пребиваване, издадено от властите на Катар; свидетелство за управление на МПС; информация за полети; застрахователна полица за медицински разходи; извлечение от банкова сметка; свидетелство от зрелостен изпит с академична справка от държавна средно училище; удостоверение за трудов стаж; писмено становище от Дирекция „Миграция“ към Министерство на вътрешните работи до „Юроспийд“ ООД, с копие до Директор на Дирекция „К. отношения“ към Министерство на външните работи, с рег. № 536400-4269 от 13.01.2026 г., съгласно което посочените в същото лица (в това число и Х. С.) имат предоставен достъп до пазара на труда на основание чл. 24и от ЗЧРБ за срок от 3 години, като лицата следва да бъдат уведомени, че в срок до 20 дни от изпращане на това съобщение следва да предприемат действия по подаване на заявление за издаване на виза тип „Д“.

Р. подаденото заявление, компетентният административен орган е издал оспорения отказ на 03.04.2026 г., с който на Х. С. е отказано издаване на виза тип „Д“. Като правни основания за отказа са посочени разпоредбите на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ. Като фактически основания е изложено, че „При направените проверки е установено явно разминаване между подписа на апликанта в предварителния трудов договор и в националния му паспорт. Горното, от една страна, предполага неразбиране от кандидата условията на труд и изискванията за длъжността, а от друга – води до нищожност на самия трудов договор. Целта и условията на планирания престой не са обосновани, предоставени са подправени документи с цел формално изпълнение на изискванията на ЗЧРБ.“ Оспореният отказ е съобщен на Х. С. на 09.04.2026 г. Жалбата е подадена

в Административен съд София-град на 22.04.2026 г.

В хода на съдебното производство от Министерство на вътрешните работи, Дирекция „Миграция“ и ДАНС са изискани становища по извършената съгласувателна процедура по Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, дадени във връзка със заявлението на Х. С. за издаване на виза вид D.

С писмо рег. № 536400-56495 от 22.05.2026 г. Заместник – директорът на Дирекция „Миграция“ към Министерство на вътрешните работи уведомява съда, че Х. С. е подал заявление за продължително пребиваване на основание чл. 24и от ЗЧРБ. След постъпило положително становище от Агенция по заетостта е изпратено уведомително писмо до упълномощен представител на работодателя с копие до Дирекция „К. отношения“ – МВнР във връзка с предприемане на действия по подаване на заявление за издаване на виза „Д“. Дирекция „Миграция“ не е участник в съгласувателната процедура по издаване на виза тип „Д“ по заявление DEL26001160/06.02.2026 г. на Х. С..

По делото е постъпила информация с вх. № 1-82 по описа на АССГ от ДАНС, обособена като класифициран том по делото, съответно съхранявана и предоставена за запознаване съгласно изискванията на Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ) и Правилника за прилагането на ЗЗКИ. Посочено е, че съгласувателната процедура по заявлението на кандидата за виза е осъществена електронно и е налице отрицателно становище за кандидата. Не се сочи същият да представлява заплаха за националната сигурност.

При така установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

Оспореният отказ е за издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид „D“). Съгласно чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ тези откази не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). В жалбата се твърди засягане на права по чл. 8 от ЕКПЧ. Разпоредбата на чл. 8, § 1 от ЕКПЧ регламентира правото на зачитане на личния и семейния живот на лицата. Съгласно чл. 8, § 2 от ЕКПЧ намесата на държавните власти в ползването на тези права е недопустима, освен в случаите, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната, и обществената сигурност или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала или на правата и свободите на другите. В случая жалбоподателят претендира засягане на правата му по чл. 8 от ЕКПЧ, следователно жалбата попада в обхвата на предвиденото в закона изключение и е допустима съгласно чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ, съгласно който отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от лице, адресат на оспорения акт, подлежащ на съдебен контрол, с право и интерес от оспорването му. С оглед на горното съдът намира, че същата е допустима.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Редът и условията, при които чужди граждани пребивават на територията на Република България, е уреден в Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ). Разпоредбата на чл. 8 от ЗЧРБ предвижда, че чужденец може да влезе в Република България, ако притежава редовен документ за

задгранично пътуване или друг заместващ го документ, както и виза, когато такава се изисква. Визата е разрешение, издадено от Република България, за влизане и пребиваване, транзитно преминаване или летищен транзит (аргумент от чл. 9 от ЗЧРБ), а видът на визата се определя от целта, за която се издава. Разпоредбата на чл. 9а от ЗЧРБ регламентира видовете издавани визи за пребиваване на територията на страната. Съгласно чл. 9г от ЗЧРБ оправомощените от ръководителя на съответната структура длъжностни лица в Министерството на външните работи, в дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина и в органите за граничен контрол могат да вземат решения за издаване, за отказ за издаване, за анулиране и отмяна на визи, а в службите за административен контрол на чужденците – за анулиране и отмяна на визи, при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 9е, ал. 1. Съгласно чл. 10, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР) визите се издават от дипломатическите и консулските представителства на Република България или от такива представителства на друга държава членка, прилагаща изцяло достиженията на правото на Европейския съюз от Шенген, с която Република България има сключено споразумение за представителство за приемане на заявления за визи и за издаване на визи. Чл. 34, ал. 3 от НУРИВОВР предвижда, че се отказва издаване на виза за дългосрочно пребиваване, ако е налице едно от основанията, посочени в чл. 10 от Закона за чужденците в Република България. За отказа се съставя формуляр в два екземпляра съгласно приложение № 7. Единият екземпляр се връчва на заинтересованото лице, а другият остава в съответното задгранично представителство на Република България, като се прилага към заявлението и приложените към него документи. Ал. 4 предвижда, че във формулярите се посочва основаниято за отказа, като се вписват мотивите, без да се вписват съображения, засягащи интересите на националната сигурност.

Съгласно чл. 34, ал. 5 от НУРИВОВР формулярите по ал. 1 – 3 се подписват от ръководителя на задграничното представителство или от упълномощено от него длъжностно лице, а в случай на отказ на издаване на виза на границата – от ръководителя на органа по чл. 10, ал. 2 или от упълномощено от него длъжностно лице. Със Заповед № 95-00-26/16.01.2025 г., издадена от Министъра на външните работи, са определени длъжностни лица от Дирекция „К. отношения“ на Министерство на външните работи, компетентни да вземат решения за отказ за издаване на виза и е възложено на ръководителите на дипломатическите и консулски представителства да определят с писмена заповед консулски длъжностни лица, които да съставят, подписват и връчват формулярите по образец. Със Заповед № 19/23.09.2025 г. на Посланика на Посолството на Република България в И. – Д. Г. Г., КЛД е определен да съставя, подписва и връчва (съобщава) на заинтересованите лица формулярите по образец съгласно Приложение № 7 към чл. 34, ал. 1 и Приложение VI към чл. 32 от Визовия кодекс. При това положение съдът приема, че оспореният отказ за издаване на виза е издаден от компетентен по предмет, място и време административен орган.

Спазено е изискването за форма в конкретния случай – не е спорно по делото, че отказът за издаване на виза от типа на процесните се съставят на формуляр по образец съгласно Приложение № 7 към чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и за определяне на визовия режим (НУРИВОВР). Изложеното обаче не означава, че не трябва да има мотиви на база представените документи, които да обосноват посочените правни основания. Когато се отказва предоставянето на определено право следва за лицето да е ясна причина за това, конкретната такава, съотносима към неговата хипотеза.

В разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ са посочени изрично и изчерпателно основанията за отказ да се издаде виза на чужденец, като компетентният административен орган разполага с

оперативната самостоятелност да прецени налице ли са основанията по смисъла на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ и чл. 34 от НУРИВОВР. В обжалвания акт са посочени разпоредбите на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от Закона за чужденците в Република България. В цитираните точки е предвидено, че се отказва издаване на виза или влизане в страната на чужденец, когато не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване, или летищен транзит (т. 17) и е представил документ с невярно съдържание или е декларирал неверни данни (т. 23). Цитираните законови норми на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ са общо и бланкетно формулирани. При постановяване на административния акт неговият издател е задължен да изпълни с конкретно съдържание визираните нормативни текстове, като следва да формулира ясно и недвусмислено относимите факти, които касаят заявителя, а не такива по принцип. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 34, ал. 4 от НУРИВОВР, в която изрично е регламентирано нормативното изискване за мотивиране на отказа. За да бъде законосъобразен постановеният отказ на сочените основания - чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ, трябва да не бъде установена достоверно специфичната цел у чужденеца или да е представил документ с невярно съдържание или е декларирал неверни данни.

В оспорения акт не е посочено и описано защо административният орган приема, че апликантът не доказва достоверно целта на престоя си. Такива факти не се установяват по преписката, от една страна, тъй като липсват доказателства в тази насока, чието доказване е в тежест на административния орган. Подобни данни не са установени и доказани и от предоставената класифицирана информация от ДАНС. Напротив, по делото е представен трудов договор, сключен между „Юроспийд“ ООД и Х. С., както и всички необходими документи, за да получи лицето исканата от него виза тип „Д“. Видно от събраните доказателства към момента на подаване на заявлението за издаване на виза, кандидатът вече притежава валидно разрешение за достъп до пазара на труда в Република България за срок от 3 години. Това разрешение би следвало да улесни процедурата по получаването на виза тип „Д“, тъй като вече веднъж лицето е било проверено от всички компетентни органи. Противно на това, издаването на виза е отказано. От съдържанието на поясняващите мотиви, изложени в отказа се установява, че те изцяло преповтарят (без изрично да се позовават на) становището на ДАНС. Следва да се сподели разбирането, че мотиви в подкрепа на взетото от административния орган решение е допустимо да се съдържат и в друг съставен в хода на производството от помощен орган документ, поради което липсват пречки те да се определят като достатъчни и изпълващи изискването на АПК за мотивираност на административните актове. Безспорно е, че отказът в конкретния случай е издаден след съгласувателна процедура, в конкретния случай е налице отрицателно становище на ДАНС, в което се съдържат същите фактически констатации, възприети и в оспорения отказ, отрицателното становище не съдържа никакви други мотиви, освен изложените в оспорения административен акт. Изложеното като мотиви за разлика в подписите в паспорта на лицето и този в трудовия договор не обуславя автоматично липсата на вярно съдържание на договора. Този факт подлежи на доказване по друг ред, а в случая доказателства в този смисъл не са представени. Субективната преценка за различие в подписите не води до заключението за нищожност на трудовия договор. Изразеното отрицателно становище от ДАНС действително би обвързало административния орган, отговорен за издаването на виза тип „Д“, но само когато становището касае националната сигурност. Тоест лицето следва да бъде определено като заплаха за националната сигурност съгласно чл. 4, ал. 1, т. 14 и чл. 41, ал. 1, т. 2 от ЗДАНС. В случая не са доказани подобни съображения, което означава че органът дължи преценка дали са налице останалите условия за издаване на виза и ако отсъства едно от тях, отказва издаването на виза, в който случай сочи не само правното основание, но и мотивите на решението си (чл. 10а, ал. 2 от

ЗЧРБ). Безпротиворечиво в практиката по прилагане на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ във всичките му хипотези, е тълкуването на закона в смисъл, че самото становище на ДАНС не подлежи на самостоятелен съдебен контрол, тъй като то има характеристиките на акт по чл. 21, ал. 5 от АПК, а законосъобразността му се преценява при оспорване на крайния акт, финализиращ производството. Макар издателят на оспорения акт да не разполага с възможността да контролира законосъобразността на даденото от ДАНС становище, съдът, воден от задължението да гарантира на засегнатото лице правото на ефективна защита, трябва да провери фактическите и правни основания за издаването му. В този смисъл е налице практика на ВАС, която кореспондира и с Решение на Европейския съд по правата на човека по дело *C. G. & others vs. B.* No 1365/07, 24.04.2008, § 40. С това решение ЕСПЧ приема, че на националния съд е дадена възможност да извърши дължимата преценка за законосъобразността на обстоятелства, стоящи извън основния акт на администрацията-предмет на спора, установени от орган по националната сигурност, вкл. и посредством класифицирана информация. Постановеният въз основа на отрицателното становище на ДАНС административен акт засяга правната сфера на чуждия гражданин. В конкретния случай съдът приема, че от данните, съдържащи се в класифицирания том, не може да се изведе годна и достатъчна фактическа основа, която да обоснове и формира материалноправните предпоставки на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ по отношение на жалбоподателя. Следователно, класифицираният том не „поправя“ липсата на мотиви и недоказаността на основанията в отказания формуляр, не обосновава самостоятелно наличие на т. 17 или т. 23 на чл. 10 от ЗЧРБ. Изводът за недоказаност се подкрепя и от правилото на чл. 170, ал. 1 от АПК, съгласно което в производството по оспорване административният орган следва да установи съществуването на фактическите основания, посочени в акта, и спазването на законовите изисквания при издаването му. Не са представени нито от ответника, нито от ДАНС, както бе посочено и по-горе, събрани в хода на съгласувателната процедура доказателства. В този смисъл съдът намира, че така представеният документ не съдържа каквато и да е информация за наличието на данни по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ, а обективира единствено и само отрицателното становище на съответните длъжностни лица. Основанието по т. 17 на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ не е относимо към случая, тъй като целта и условията на пътуването са доказани от апликанта, посредством представеното писмо от Началник на сектор в Дирекция „Миграция“ – МВР, според което Х. С. има предоставен достъп до пазара на труда за срок от три години, както бе посочено и по-горе. Мотиви, с които да бъде опроверган този официален документ, не са изложени в процесния отказ.

Настоящият съдебен състав, след анализ на приложените към заявлението за издаване на виза и събраните в съдебното производство доказателства, намира, че в случая липсват конкретни фактически основания за издаване на оспорения акт, които да са относими към правните основания, послужили за постановяване на оспорения отказ. Не е налице извършване на фактически и правен анализ на представените от заявителя документи и липсва каквото и да е логическа обосновка на направените правни изводи, базирана на конкретни фактически данни. В оспорения отказ са посочени правни основания за постановяването му чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ, но не са изложени никакви конкретни фактически доводи за това. При така събраните доказателства съдът намира, че административният орган не е обосновал (не е изложил точни и ясни мотиви) защо приема, че са налице предпоставките по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 от ЗЧРБ. Нещо повече, в случая изложените от органа фактически основания се опровергават от заявеното от чужденеца и доказателствата по преписката и отказът се явява изцяло немотивиран. В този смисъл съдът намира, че изводите на административния орган са напълно необосновани и в пълно противоречие със събраните в производството доказателства. От всички доказателства по

делото е видно, че целта на заявителя е да работи в Република България при работодател „ЮРОСПИЙД“ ЕООД, в каквото насока е и уведомителното писмо на МВР, Дирекция „Миграция“. От значение е да се отбележи, че в настоящият случай правото на достъп до пазара на труда за заявителя е ограничен само при работодателя, който го е наел. На апликанта са подсигурени и условията за пребиваване видно от Декларация за предоставен адрес на пребиваване. Горното обосновава извода, че целта и условията на заявеното пребиваване от чуждия граждани е надлежно обоснована и доказана. При тези обстоятелства съдът намира, че отказът е издаден при допуснати съществени процесуални нарушения по смисъла на чл. 35 от АПК, довели до неправилно приложение на закона – отменителни основания по чл. 146, т. 3 и т. 4 от АПК.

Съдебната практика по този вид спорове е непротиворечива и категорично изисква посочване в административния акт на конкретни фактически основания и данни за обсъждането на относимите към апликанта правнорелевантни факти и обстоятелства, поради които е постановен съответният отказ.

По изложение съображения оспореният административен акт като незаконосъобразен трябва да бъде отменен. Предвид естеството на административния акт съдът не може да реши спора по същество, поради което на основание чл. 173, ал. 2 от АПК преписката трябва да се изпрати на компетентния административен орган за ново произнасяне съобразно дадените указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора, в полза на жалбоподателя следва да се присъдят направените в производството разноски за държавна такса в размер на 5,11 евро и разноски за превод съгласно представените разходи за извършването им в размер на 152,40 евро. Предвид представения по делото договор за правна защита и съдействие, според който процесуалното представителство се осъществява безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, на адвокат П. А. следва да бъде присъдена сумата от 511,29 евро, представляваща адвокатско възнаграждение за процесуално представителство и защита, определено на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата във връзка с чл. 38, ал. 1, т. 2 от същия закон във връзка с чл. 5, т. 1 и чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа, при условията на предоставена безплатна правна помощ.

Воден от горното и на основание чл. 172 и чл. 173, ал. 2 от АПК Административен съд София - град, Трето отделение, 16-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Отказ издаване на виза тип „Д“ на Консулско длъжностно лице в Консулската служба на Посолство на Република България в Д., И. по заявление от 06.02.2026 г. на Х. С., [дата на раждане], гражданин на И..

ВРЪЩА делото като преписка на административния орган за ново разглеждане на заявление за издаване на виза от 06.02.2026 г. на Х. С., [дата на раждане], гражданин на И., при съблюдаване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

ОСЪЖДА Министерство на външните работи да заплати на Х. С., [дата на раждане], гражданин на И. сторени по делото съдебни разноски в общ размер на 157,51 (сто петдесет и евро и петдесет и един евроцента) евро.

ОСЪЖДА Министерство на външните работи да заплати на адвокат П. А., с личен номер [ЕГН] сумата от 511,29 (петстотин и единадесет евро и двадесет и девет евроцента) евро, представляваща адвокатско възнаграждение за оказана на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата безплатна правна защита и съдействие.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: